EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 21.3.2007
KOM(2007) 125 galutinis

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI IR EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI

DIREKTYVOS 98/34/EB TAIKYMAS NUO 2002 IKI 2005 METŲ

{SEK(2007) 350}

TURINYS

Santrauka ... 3
I DALIS: STANDARTIZACIJA ... 3
1. Įžanga ... 3
2. Informavimo procedūra ... 4
2.1. Procedūros taikymas 2002–2005 m. ... 4
2.2. Išvada ... 5
3. Įgaliojimai ... 5
3.1. Įgaliojimų teikimas 2002–2005 m. ... 5
3.2. Įgaliojimų teikimo tendencijos ... 6
3.3. Išvada ... 7
4. Oficialūs prieštaravimai ... 8
4.1. Procedūros taikymas 2002–2005 m. ... 8
4.2. Išvada ... 8
II DALIS : TECHNINIAI REGLAMENTAI ... 9
1. 2002–2005 m. Įvykiai ... 9
1.1. Geografinė aprėptis ... 9
1.2. Procedūros taikymas „veiksmingesnio reglamentavimo“ kontekste ... 10
1.3. Procedūros valdymo tobulinimas ... 10
2. Pranešimų teikimo procedūros taikymas ... 11
2.1. Veiksmingumas: bendra apžvalga ... 11
2.2. Procedūros taikymas skubos tvarka ... 12
2.3. Veiksmai, kurių imtasi sulaukus Komisijos reakcijų ... 12
2.4. Dialogas su valstybėmis narėmis ... 13
2.5. Direktyvos pažeidimai ... 13
2.6. Išvada ... 13

SANTRAUKA

Šioje ataskaitoje analizuojama, kaip per 2002–2005 m. laikotarpį buvo taikomos Direktyvoje 98/34/EB[1] (toliau – Direktyva) nustatytos standartizavimui ir techniniams reglamentams taikomos procedūros. Ataskaitoje pabrėžiamas svarbus standartizacijos ir pranešimų teikimo procedūros indėlis kuriant geresnę nacionalinę teisinę aplinką[2] ir taip gerinant bendrosios rinkos veikimą.

Standartizacijos dalyje aptariama informavimo apie standartus procedūra, Komisijos prašymai Europos standartų organizacijoms atlikti standartizacijos darbą (įgaliojimai) ir oficialūs prieštaravimai dėl standartų. Paaiškėjo, kad kiekviena iš šios veiklos sričių yra labai svarbus bendrosios rinkos veikimo elementas. Informavimo procedūra užtikrinamas standartizacijos skaidrumas nacionaliniu, taigi ir Europos lygiu, ir nacionalinės standartų institucijos skatinamos ir toliau imtis iniciatyvos Europos lygiu ir taip skatinti derinimą visoje Europoje. Oficialūs prieštaravimai leido valstybėms narėms ir Komisijai užtikrinti, kad standartai atitinka reguliavimo tikslus, kurių siekiama naujojo požiūrio teisės aktuose. Įgaliojimai tapo priemonėmis, kuriomis remiantis apibrėžiami Komisijos tarnybų ir standartų kūrėjų santykiai; politikos lygmens ir jo techninės išraiškos sąsaja.

Techninių reglamentų srityje tvarka, pagal kurią tiek prekių, tiek informacinės visuomenės paslaugų srityje prieš priimant nacionalinius techninius reglamentus apie juos teikiamas pranešimas, Komisijai tapo veiksminga priemone siekiant išvengti galimų prekybos bei Komisijos ir valstybių narių valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo kliūčių. Pranešimų teikimo procedūrai būdingas prevencinis ir dialogu grindžiamas požiūris buvo ypač naudingas rengiantis 2004 m. vidaus rinkos plėtrai, į ją priimant dešimt naujų valstybių narių. Pranešimų teikimo procedūra taip pat tapo svarbia priemone kuriant nacionalinio reguliavimo veiklos gaires tam tikruose naujai atsirandančiuose sektoriuose ir gerinant nacionalinių techninių reglamentų kokybę – didinant jų skaidrumą, suprantamumą ir veiksmingumą – dar nesuderintose ar iš dalies suderintose srityse. Didesnis kiekvienos valstybės narės teisinės sistemos skaidrumas padėjo ūkio subjektams patekti į rinkas ir lengvai taikyti naujus reglamentus.

I DALIS: STANDARTIZACIJA

1. ĮŽANGA

Šioje dalyje apibūdinama su standartizacija[3] susijusi direktyvos dalis, kuri apima tris pagrindines veiklos sritis: informacijos apie standartus teikimo tvarką, Komisijos prašymus

---

1 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/34/EB, nustatanti informacijos apie techninius standartus ir reglamentus bei informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarką (OL L 204, 1998 7 21), su pakeitimais, padarytais Direktyva 98/48/EB (OL L 217, 1998 8 5).

2 Žr. *Teisinio reguliavimo gerinimo veiksmų planas*, COM (2002) 278 galutinis. Taip pat žr. *Reglamentavimo gerinimas augimui ir užimtumui Europos Sąjungoje skatinti,* COM (2005) 97 galutinis.

3 Daugiau informacijos apie Europos standartizacijos politiką galite rasti http://ec.europa.eu/enterprise/standards_policy/index_en.htm.

Europos standartų organizacijoms (ESO[4]) atlikti standartizacijos darbą (įgaliojimus[5]) ir oficialius prieštaravimus dėl standartų, pirmiausia pagal naujojo požiūrio direktyvas[6], pateikiama 2002–2005 m. statistika ir šios direktyvos dalies taikymo analizė.

2. INFORMAVIMO PROCEDŪRA

Šioje standartų srityje taikoma procedūra skirta stebėti naują standartizacijos veiklą, kurią nustatė nacionalinės standartizacijos institucijos (NSI, pripažintų pagal direktyvą). Kad kitos institucijos galėtų teikti savo pastabas, dalyvauti darbe ar prašyti, kad iniciatyvos būtų imamasi Europos lygiu, buvo sukurtos sistemos (žr. 1 priedą).

2.1. Procedūros taikymas 2002–2005 m.

2002–2005 m. procedūra sėkmingai taikyta toliau. CEN ir CENELEC kiekvienais metais teikiamos ataskaitos rodo, kad vidutinis metinis nacionalinių priemonių, apie kurias pranešama, skaičius, palyginti su ankstesnėmis ataskaitomis, ir toliau mažėjo. 1995–1998 m. kiekvienais metais vidutiniškai buvo pranešama apie 1 922 priemones, o 1999–2001 m. pranešta apie 1587 priemones. Šiuo ataskaitiniu laikotarpiu metų vidurkis yra 1537(2 priedas). Tačiau atskirų metų duomenys rodo ir naujųjų CEN ir CENELEC narių iš 10 valstybių narių poveikį.

3 priede pateikiamas pranešimų suskirstymas pagal jų parengimą. Remiantis suskirstymu pagal sektorius (4 priedas) nustatyta, kad tarp nacionalinių pranešimų vyrauja pranešimai, susiję su statybos sektoriumi plačiąja prasme: statiniai, pastatai, statybinės, betono ir metalo konstrukcijos priklauso dešimčiai pagrindinių sričių, apie kurias dažniausiai teikiami pranešimai.. Taip pat daug pranešimų teikiama apie maisto produktus ir vandens kokybę.

Dėl pagal šią procedūrą platinamos informacijos Komisijos tarnybos ir toliau prašo pateikti papildomos informacijos, taip pat teikiamos užklausos dėl sustabdymo laikotarpio (7 straipsnis) pagal pranešimus ar pagal kitus šaltinius.

Dėl 2004 m. gegužės 1 d. plėtros dešimties naujųjų valstybių narių NSI tapo tikrosiomis CEN ir CENELEC narėmis ir per ataskaitinį laikotarpį pranešimų laipsniškai daugėjo (3 priedas). Nuo 2003 iki 2005 m. pranešimų iš 15 ES valstybių narių buvo teikiama vis daugiau. Prisijungus 10 naujųjų valstybių narių bendras skaičius išaugo dar labiau. Po plėtros naujųjų valstybių narių pranešimai sudarė 15–20 % visų nacionalinių iniciatyvų, apie kurias buvo pranešta. Šios valstybės narės jau taiko procedūrą ir dalyvauja Europos standartizacijos darbe.

Skelbiant nacionalines standartizacijos iniciatyvas, informacijos teikimo procedūra visos suinteresuotosios šalys skatinamos svarstyti galimybę plėsti veiklą Europos lygmeniu. Tokiu būdu informacijos teikimo procedūra skatina NSI teikti savo iniciatyvas Europos lygmeniu, taip skatinant bendrosios rinkos veikimą ir derinimą Europos mastu.

Nacionalinių iniciatyvų, apie kurias pranešta, pateiktų naujoje paslaugų standartizacijos srityje, skaičius buvo itin didelis (nors ir nepakliuvo į metų dešimtuką). Dėl to Komisijos

---

4 EN (Europos standartizacijos komitetas), CENELEC (Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas) ir ETSI (Europos telekomunikacijų standartų institutas).

5 Įgaliojimai yra ESO teikiami prašymai, kuriuos jos gali priimti tam tikromis sąlygomis.

6 Daugiau apie naujojo požiūrio direktyvas žr. www.newapproach.org.

tarnybos šias sritis ėmė vertinti atidžiau, pavyzdžiui, rengdamos standartizacijos įgaliojimą dėl klientų skambučių centrų artėjant 2005 m. pabaigai. Šioje srityje nacionaliniu lygmeniu kelios iniciatyvos jau buvo nustatytos ir apibendrintos, kiek tai buvo įmanoma rengiant įgaliojimą.

2.2. Išvada

Pagal informacijos teikimo procedūrą pateiktų pranešimų apie nacionalines iniciatyvas skaičius vis dar didelis. Kaip ir paslaugų sektoriuje, gali būti atliekama tokių pranešimų stebėsena, skatinant standartizacijos darbą, kur įmanoma, pakelti iki Europos lygio, taip skatinant derinimą Europos lygiu.

10 ES valstybių narių jau dabar atlieka joms numatytą vaidmenį įgyvendinant informacijos teikimo procedūrą, taigi galima numatyti, kad sistema gerai veiks ir ateityje.

3. ĮGALIOJIMAI

Standartizacijos įgaliojimai yra plačiai pripažinta Bendrijos priemonė, taikoma rengiant technines specifikacijas Europos teisės aktams ir (arba) politikai remti. Tai ESO teikiami prašymai atlikti standartizacijos darbą, sukuriantys pamatinę tokio darbo sistemą (žr. 1 priedą). Standartizacijos įgaliojimai būtini tais atvejais, kai standartai naudojami teisės aktams pagrįsti, pavyzdžiui, įgyvendinant naujojo požiūrio direktyvas.

3.1. Įgaliojimų teikimas 2002–2005 m.

Per ataskaitinį laikotarpį ESO iš viso buvo išduoti 55 įgaliojimai, ir dar 10 pakeičiančių įgaliojimų statybos sektoriuje (žr. 5 priedą). Kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, daug įgaliojimų buvo susiję su naujojo požiūrio direktyvomis (20 ir 10 pakeičiančių įgaliojimų). Tarp išduotų įgaliojimų buvo 46 standartizacijos įgaliojimai, 8 programavimo įgaliojimai ir 1 įgaliojimas atlikti tyrimą.

Su pagal 5 straipsnį įsteigtu Nuolatiniu komitetu (toliau – Komitetas) du kartus buvo konsultuotasi dėl standartų pagal Bendros gaminių saugos direktyvą (2001/95/EB) neturint įgaliojimo, kurio nuorodos būtų paskelbtos Oficialiajame leidinyje, kad būtų pagrindo manyti, jog yra direktyvos atitiktis.

Įgaliojimų suteikimo procesas dabar jau yra nusistovėjęs ir vyksta sklandžiai. Neoficialios konsultacijos prieš platinant dokumentus Komiteto nariams reiškia, kad dažniausiai su įgaliojimu iš esmės yra sutinkama prieš pradedant oficialias konsultacijas.

Iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos Europos standartizacijos suinteresuotosios šalys – ANEC (Europos vartotojų atstovavimo standartizacijos srityje koordinavimo asociacija), ECOS (Europos aplinkos apsaugos organizacijos standartizacijos srityje), NORMAPME (Europos amatininkų prekybos ir mažųjų bei vidutinių įmonių standartizacijos biuras) ir ETUI-REHS (Europos profesinių sąjungų tyrimų, švietimo, sveikatos ir saugos darbe institutas) įsitraukė į procesą. Tai užtikrina didesnį neoficialių konsultacijų skaidrumą.

Įgaliojimų duomenų bazė

Siekdamas toliau didinti skaidrumą Įmonių ir pramonės generalinis direktoratas sudarė įgaliojimų duomenų bazę. Joje saugomi įgaliojimai, kurie yra numeruojami pagal seką M/xxx. 2005 m. ši duomenų bazė tapo laisvai prieinama internetu adresu:

http://ec.europa.eu/enterprise/standards_policy/mandates/index.htm

Per visą laikotarpį toliau buvo taikoma praktika, pagal kurią Komitetas po konsultacijų įgaliojimų klausimais sekė įvykių eigą atnaujindamas sąrašą. Pagal įgaliojimus vykdomo darbo pažangą toliau kontroliavo Komisijos tarnybos, atsakingos už konkrečius sektorius. Tam tikrais atvejais ESO prašo finansuoti pagal įgaliojimą atliekamą darbą, ir subsidijos gali būti teikiamos atsižvelgiant į darbo pirmumą ir atlikus atitinkamus įvertinimus.

3.2. Įgaliojimų teikimo tendencijos

Išduodamų įgaliojimų daugėja.

Įgaliojimų apimtis toliau plečiama. Nors daug įgaliojimų ir toliau išduodama įgyvendinant naujojo požiūrio direktyvas, jų skaičius procentais po paskutinio ataskaitinio laikotarpio sumažėjo nuo 57 % iki 36 %. Daug įgaliojimų išduodama ir kitose politikos srityse (žr. 6 priedą), ypač aplinkos apsaugos, kur buvo suteikta 12 įgaliojimų, taip pat transporto (5) ir vartotojų apsaugos srityse (4).

Įgaliojimai, teikiami remiant aplinkos apsaugos teisės aktus ir politiką

Vienas penktadalis 2002–2005 m. suteiktų įgaliojimų yra susiję su aplinkos apsauga, pvz., biologinės atliekos ir biokuras, elektroninės įrangos atliekos ir energiją naudojantys įrenginiai, tai rodo, kokį svarbų, Komisijos nuomone, vaidmenį standartai gali atlikti šioje svarbioje politikos srityje.

Tai buvo pabrėžta Komisijos komunikate dėl aplinkos apsaugos aspektų integravimo į Europos standartizaciją (COM (2004) 130 galutinis), kuriame pabrėžtas standartizacijos vaidmuo įgyvendinant Komisijos aplinkos apsaugos ir tvarios plėtros politiką.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo suteikti įgaliojimai remti **įvairių sričių teisės aktus.** Tai teisės aktai, reglamentuojantys Europos bendro dangaus, kosmetikos, įvairiarūšių krovinių gabenimo vienetų ir kelių mokesčių, paprastųjų geležinkelių sistemų, maisto produktų, gyvulių pašaro ir bendros produktų saugos, taip pat aplinkos apsaugos sritis.

Įgaliojimų, remiančių kitus, ne naujojo požiūrio teisės aktus (žr. 5 priedą), skaičius yra didelis (maždaug 50 % visų įgaliojimų) ir tai rodo, kad šį bendro reguliavimo modelį jau taiko įvairios Komisijos tarnybos.

Teisės aktų reglamentuojamų sričių mastas rodo pasiryžimą taikyti šį standartizacijos sukurtą bendro reguliavimo modelį. Tokio modelio taikymas skatina reglamentavimą, pagal kurį Bendrijos *acquis* nėra apkraunama pernelyg išsamiomis taisyklėmis įpareigojant pramonę ir suinteresuotąsias šalis parengti standartus, kurie suteiktų teisės aktams techninę išraišką, taip taikant **veiksmingesnio reguliavimo principą.**

Įgaliojimai vis plačiau naudojami remti naujas Europos politikos sritis. Tai, pavyzdžiui, įgaliojimas atlikti vandenilinio kuro elementų tyrimus, įgaliojimas nusikaltimų produktų ir paslaugų srityje programavimo darbui ir kino juostų archyvavimo standartizavimo įgaliojimas.

Įgaliojimas standartizavimui paslaugų sektoriuje pirmą kartą suteiktas 2003 metais. Vėliau, 2005 m. buvo suteikti dar du įgaliojimai, o dėl dar vieno vyko konsultacijos per Komiteto posėdį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Tai nauja besiplečianti nacionalinės, Europos ir tarptautinės standartizacijos sritis. Įgaliojimų teikimo procesas čia siejamas su informacijos teikimo procedūra, nes nacionalinės iniciatyvos dėl paslaugų standartizacijos buvo nagrinėjamos rengiant įgaliojimą klientų aptarnavimo centrams (žr. pirmiau 2.1 punktą).

Šis įgaliojimų naudojimas remiant ne tik naujojo požiūrio teisės aktus bei naujas politikos sritis rodo, kad **Europoje standartizacija vis plačiau naudojama remiant Komisijos veiksmingesnio reguliavimo politiką.** Tai buvo pripažinta ir netgi skatinama 2004 m. Komisijos komunikate „Dėl Europos standartizacijos vaidmens Europos politikos ir teisės aktų leidybos srityje“[7].

3.3. Išvada

Įgaliojimų teikimo procesas yra nusistovėjęs, tačiau būtina pasirūpinti, kad jis ir toliau vyktų sklandžiai. Siekiant šio tikslo labai svarbios visų susijusių šalių neformalios konsultacijos, vykstančios dar prieš pradedant konsultacijas su Komitetu, todėl jos turėtų būti toliau skatinamos.

Siekdamos didesnio Komiteto veiklos skaidrumo Komisijos tarnybos aktyviai svarsto galimybę į savo išplėstinį posėdį pakviesti dalyvauti suinteresuotąsias Europos standartizacijos šalis – ANEC, ECOS, ETUI-REHS ir NORMAPME.

Skaidrumui padidinti bus pradėta taikyti konsultacijų raštu procedūra, kurią taikant Komiteto nariai galės matyti kitų narių pastabas Tokio pobūdžio konsultacijos bus panašios į konsultacijas per Komiteto posėdį.

Paaiškėjo, kad įgaliojimų teikimo procesas naudingas stiprinant standartizacijos vaidmenį naujose Europos politikos ir teisės aktų leidybos srityse. Tai įrodo ir daugybėje naujų Europos teisės aktų daromos nuorodos į direktyvą.

---

[7] COM (2004) 674 galutinis, 2004 10 18.

Europos standartizacijos vadovas
Mandatų teikimo tvarka, oficialūs prieštaravimai dėl suderintų standartų bei suderintų standartų nuorodos yra pateikti Europos standartizacijos vadove ir keliuose kituose atitinkamose dokumentuose. Prieš paskelbiant vadovą, Komisija pasitarė su Komitetu ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis. Vadovas paskelbtas Europos tinklalapyje adresu: http://ec.europa.eu/enterprise/standards_policy/vademecum/index.htm.

4. OFICIALŪS PRIEŠTARAVIMAI

Naujojo požiūrio direktyvose numatytos apsaugos priemonės tais atvejais, kai suderintas standartas negali užtikrinti, kad produktai atitiks esminius atitinkamų direktyvų reikalavimus. Tokiais atvejais valstybės narės arba Komisija gali pateikti oficialų prieštaravimą dėl atitinkamo standarto, dėl kurio tariamasi su Komitetu (procedūra išsamiai aprašyta 1 priede).

4.1. Procedūros taikymas 2002–2005 m.

Per ataskaitinį laikotarpį prieštaravimų, dėl kurių buvo priimti Komisijos sprendimai, nebuvo daug (8). Penkiais atvejais buvo priimti sprendimai palaikyti atitikties prielaidą; trimis atvejais ši prielaida buvo visai ar iš dalies atšaukta (žr. 7 priedą).

Tačiau, įvertinus pranešimus apie naujus prieštaravimus, oficialių protestų daugėja. Daugiausia oficialių protestų teikiama srityse, kurias reglamentuoja mašininės įrangos, žaislų, statybos produktų ir medicinos įrangos direktyvos.

Keletą kartų standartų atitikties problemos buvo aptariamos Komitete, tai paskatino teikti prašymus pakeisti suderintus standartus neteikiant oficialaus prieštaravimo.

4.2. Išvada

Nors nuo prieštaravimo gavimo iki sprendimo paskelbimo praeina nemažai laiko, apskritai procedūra buvo pakankamai veiksminga.

Panašiai kaip ir dėl įgaliojimų, Komisija, siekdama didesnio skaidrumo, paskelbs savo sprendimus dėl oficialių prieštaravimų viešai ir konsoliduotai, o kiekvienam Komiteto posėdžiui parengs lentelę su naujausia informacija apie veiksmus, susijusius su oficialiais prieštaravimais.

II DALIS : TECHNINIAI REGLAMENTAI

1. 2002–2005 M. ĮVYKIAI

Nacionaliniams techniniams reglamentams taikoma pranešimų teikimo procedūra (toliau – procedūra) leidžia Komisijai ir ES valstybėms narėms iš anksto įvertinti techninius reglamentus, kuriuos valstybės narės ketina pradėti taikyti produktams (pramonės, žemės ūkio ir žuvininkystės) ir informacinės visuomenės paslaugoms (žr. 8 priedą). Supaprastinta procedūra taikoma ELPA valstybėms narėms, pasirašiusioms Europos ekonominės erdvės susitarimą, Šveicarijai ir Turkijai (žr. 12 priedą).

Pagrindiniai procedūros privalumai

- Leidžia nustatyti naujas kliūtis vidaus rinkai anksčiau, nei pasireiškia koks nors jų neigiamas poveikis, taip išvengiant ilgai trunkančių ir brangių pažeidimų tyrimų.
- Leidžia valstybėms narėms įvertinti projektų, apie kuriuos pranešta, atitikties Bendrijos teisės aktams, įskaitant direktyvas, lygį.
- Aktyvus valstybių narių dalyvavimas vertinant projektus, apie kuriuos buvo pranešta, leido per daugelį metų įtvirtinti veiksmingą valstybių narių ir Komisijos dialogą.
- Visos suinteresuotosios šalys, įskaitant vartotojus, laiku informuojamos apie nacionalines teisės aktų iniciatyvas, o ūkio subjektai gali laiku pasirengti būsimų techninių reglamentų taikymui.

1.1. Geografinė aprėptis

Procedūra įnešė svarbų indėlį užtikrinant, kad būtų laikomasi vidaus rinkos taisyklių ES plėtros laikotarpiu. Jau nuo 2002 m. su šalimis kandidatėmis užmegztas dialogas leido pradėti taikyti supaprastintą procedūrą, dėl kurios šios šalys įgijo reikalingų administracinių gebėjimų ir žinių, sukūrė technines struktūras, reikalingas techninių struktūrų direktyvai taikyti dar prieš stojant į ES (žr. 10 priedą).

Be to, siekiant užtikrinti, kad direktyva būtų teisingai perkelta į nacionalinę teisę, kai kuriose iš šių šalių buvo organizuoti seminarai procedūrai išnagrinėti ir aptarti nacionalinių institucijų jau taikomas priemones.

Nuo 2004 m. gegužės 1 d. visos naujosios valstybės narės galėjo visiškai taikyti procedūrą, o standartų projektai, apie kuriuos buvo pranešta, buvo išversti į 20 oficialių ES kalbų.

Iniciatyvos sėkmę rodo iš 10 naujųjų valstybių narių pateiktų pranešimų skaičius: nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki 2004 m. gruodžio 31 d. jų buvo 64, o 2005 m. – 196 (26,5 % visų pranešimų iš 25 valstybių narių).

1.2. Procedūros taikymas „veiksmingesnio reglamentavimo“ kontekste

Komisijai patvirtinus reglamentavimo aplinkos supaprastinimo ir tobulinimo veiksmų planą[8], per ataskaitinį laikotarpį įgyvendinant pranešimų teikimo procedūrą buvo imtasi keletos iniciatyvų. Siekiant užtikrinti, kad vertinant projektus, apie kuriuos pranešta, būtų galima gauti išsamios informacijos ir kad tokius projektus galima būtų lengviau suprasti ir įvertinti, valstybės narės kviečiamos kartu su projektais teikti ir poveikio tyrimus (arba jų išvadas), jeigu tokie tyrimai buvo atlikti. Tokių poveikio tyrimų analizė skatina valstybes nares iš anksto numatyti labiausiai tinkamas taikyti priemones.

Įgyvendindama veiksmingesnio reglamentavimo principus, Komisija taip pat telkė pastangas, siekdama užtikrinti, kad projektai, apie kuriuos pranešta, būtų aiškūs ir nuoseklūs, ir nustatyti bet kokias nepagrįstai sudėtingas ar pernelyg varžančias procedūras, kurias būtina supaprastinti norint padėti ūkio subjektams, kartu užtikrinant aukštą visuomenės sveikatos, vartotojų ir aplinkos apsaugos lygį.

Nacionalinės valdžios institucijos ypač raginamos apsvarstyti šiuos aspektus:

- projektų formuluotės;
- galimybė susipažinti su visomis atitinkamame sektoriuje galiojančiomis taisyklėmis skelbiant konsoliduotas jų tekstų versijas;
- procedūrų, sukuriančių nepagrįstai sudėtingų ir varginančių procedūrų naštą ūkio subjektams, ypač teikiant produktą į rinką arba reglamentuojant internetu vykdomą veiklą, nustatymas.

1.3. Procedūros valdymo tobulinimas

Per 2002–2005 m. Komisija vykdė įvairias kampanijas, skirtas didinti skaidrumą ir stiprinti dialogą su nacionalinėmis valdžios institucijomis. Pirmiausia buvo patobulinta TRIS (Techninių reglamentų informacinės sistemos) duomenų bazė taip, kad nuo 2002 m. visi dokumentai jau siunčiami standartiniu formatu elektroninėmis priemonėmis. Antra, savo pranešimuose valstybės narės turi nurodyti visus atliktus poveikio tyrimus (žr. pirmiau esančią 1.2 dalį). Pagaliau valstybių narių taip pat prašoma nurodyti, ar jų projektai gali daryti poveikį tarptautinei prekybai ir ar dėl to apie juos turėtų būti teikiamas pranešimas pagal PPO sutartį dėl prekybos techninių kliūčių ir (arba) susitarimą dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių taikymo. Tokia informacija leidžia Komisijai sujungti projektų, apie kuriuos pranešta, Bendrijos ir tarptautinius aspektus, geriau įvertinti jų poveikį ir veiksmingiau ginti Europos pramonės interesus PPO sistemoje.

Komisija užtikrina visuomenei galimybę susipažinti su projektais, apie kuriuos pranešta, skelbiamais 20 oficialių ES kalbų, ir su svarbiausia informacija apie procedūrų taikymą tinklalapyje http://ec.europa.eu/enterprise/tris. Gerokai padaugėjo konsultacijų internetu: per mėnesį paieškų skaičius nuo 4 459 (2003 m.) išaugo iki 11 109 (2005 m.) (žr. 13 priedą).

Kad suinteresuotosios šalys galėtų veiksmingai atsakyti kompetentingoms institucijoms, 2003 m. buvo sukurta ir pradėta taikyti adresų sąrašo sistema. Pagal paprasčiausią registraciją

[8] Žr. pirmiau 2 išnašą.

internetu reglamentų projektai, apie kuriuos pranešė valstybės narės, atitinkamose interesų srityse yra automatiškai išsiunčiami elektroniniu paštu. Registracijų skaičius gerokai išaugo (2003 m. pabaigoje buvo 420 abonentų, o 2005 m. pabaigoje – jau 1 300).

2. PRANEŠIMŲ TEIKIMO PROCEDŪROS TAIKYMAS

2.1. Veiksmingumas: bendra apžvalga

► **Pranešimų apimtys ir susiję sektoriai**

Per laikotarpį nuo 2002 iki 2004 m. projektų, apie kuriuos pranešė ES 15 valstybių narių, skaičius šiek tiek sumažėjo, palyginti su ankstesniu laikotarpiu (nuo 1 487 iki 1 872 per 1999–2001 m. laikotarpį) – maždaug 500 pranešimų per metus. Po plėtros (ES 25 valstybės narės) pranešimų skaičius 2005 m. išaugo iki 739.

Viena iš priežasčių, dėl kurių valstybės narės teikia tiek daug pranešimų apie projektus, yra Teisingumo Teismo praktika, susiformavusi po sprendimo *CIA Security International*[9] byloje, t. y. techninių reglamentų, apie kuriuos iš anksto nebuvo pranešta Komisijai, netaikymas trečiosioms šalims (naujausia teismo praktika aprašyta 9 priede).

Kaip ir anksčiau, per ataskaitinį laikotarpį daugiausia pranešimų buvo teikiama **žemės ūkio produktų ir maisto produktų sektoriuje**. Pranešimai teikiami dėl maisto produktų ženklinimo, maisto papildų, produktų atsekamumo ir kilmės, taip pat priemonės, užtikrinančios GMO ir tradicinių ir ekologiškų kultūrų sambūvį. Pranešimų ypač padaugėjo **telekomunikacijų, transporto, statybos**, o 2005 metais **energetikos ir mechaninės mašinų statybos sektoriuose**. **Informacinės visuomenės** paslaugų sektoriuje pranešimai daugiausia buvo susiję su elektroniniu parašu, elektronine prekyba ir domenų pavadinimais (žr. 11.1–11.3 priedus).

► **Nagrinėti klausimai**

Nesuderintose srityse ir taikant EB sutarties 28–30 straipsnius (laisvas prekių judėjimas) ir 43 ir 49 straipsnius (įsisteigimo teisė ir laisvė teikti paslaugas), Komisijos atsakymu buvo siekiama įspėti valstybes nares apie galimas kliūtis prekybai, kurias gali sukurti nereikalingos, neproporcingos siekiamam tikslui priemonės. Be to, Komisija pakvietė valstybes nares kiekviename techninio reglamento projekte iš karto po jo aiškinamojo komunikato įrašyti abipusio pripažinimo straipsnį dėl abipusio pripažinimo principo taikymo produktų sektoriuje[10].

Suderintose srityse Komijos atsakymais buvo siekiama užtikrinti, kad nacionalinės priemonės, kuriomis siekiama platesnių tikslų, ne tik perkelti direktyvas į nacionalinę teisę, būtų pateisinamos ir suderinamos su Bendrijos teise.

---

[9] Byla C-194/94 *CIA Security International SA* prieš *Signalson SA* ir *Securitel SPRL* [1996] ECR I-2201.

[10] *Dėl produktų patekimo į kitų valstybių narių rinkas palengvinimo: praktinis abipusio pripažinimo principo taikymas* (2003/C 265/02), OL C 265/2, 2003 11 4.

- Nuo 2004 m. kelios valstybės narės pranešė apie projektus dėl genetiškai modifikuotų organizmų ir tradicinių ir ekologiškų kultūrų sambūvio ir atsitiktinio užterštumo **GMO** kontrolės. Atsižvelgiant į Direktyvos 2001/18/EB nuostatas (apgalvotas GMO išleidimas į aplinką) šie išnagrinėti tekstai tapo reguliavimo sprendimų pavyzdžiais kitoms valstybėms narėms.

- 2004 m. keli projektai dėl galimo **„aklojo taško“ veidrodėlių** taikymo sunkvežimiuose parodė, kad būtina greičiau įgyvendinti bendras taisykles, Bendrijos lygmeniu jau suderintas Direktyva 2003/97/EB.

- Tas pats pasakytina apie projektus dėl medžiagų, kurios naudojamos kaip ingredientai **maisto papilduose**, ir kurie Bendrijos lygiu suderinti tik iš dalies.

- Intensyvios teisės aktų kūrimo veiklos **azartinių žaidimų** srityje, kurioje nėra priimtų bendrų taisyklių, analizė išryškino laisvo judėjimo vidaus rinkoje ir nacionalinės viešosios politikos aspektus.

- Nuo 2003 m. buvo pateikta nemažai pranešimų iš **radijo sąsajų** sektoriaus, kuriame dėl greitos technologijų plėtros kuriamos vis sudėtingesnės nacionalinės taisyklės, galinčios sukurti kliūčių vidaus rinkoje.

► **Nuomonės**

Komisija paskelbė 293 išsamias nuomones, pareikštas apie 12,7 % visų projektų, apie kuriuos buvo pranešta per ataskaitinį laikotarpį (2 290). Per laikotarpį nuo 1999 iki 2001 m. šis skaičius buvo 8,2 %. Savo ruožtu valstybės narės paskelbė 275 išsamias nuomones. Iš 1 563 pastabų 802 buvo pareikštos Komisijos, o 761 nuomonę pareiškė valstybės narės (žr. priedus 11.4 ir 11.6).

22 atvejais Komisija paragino atitinkamas valstybes nares atidėti reglamentų, apie kuriuos buvo pranešta, priėmimą dar vieniems metams nuo jų gavimo, kad nebūtų pakenkta tuo metu atitinkamoje srityje Bendrijos mastu vykdomiems derinimo darbams (žr. 11.5 priedą).

2.2. Procedūros taikymas skubos tvarka

Iš visų 2 290 pranešimų 99 atvejais valstybės narės prašė taikyti procedūras skubos tvarka tiems projektams, apie kuriuos pranešta anksčiau. Komisija dar kartą patvirtino savo griežtą požiūrį į privalomas išskirtines sąlygas, t. y. svarbias ir nenumatytas aplinkybes, susijusias su visuomenės sveikatos apsauga ir sauga. Todėl prašymai taikyti procedūrą skubos tvarka buvo atmesti tais atvejais, kai jie buvo grindžiami vien tik ekonominėmis priežastimis ar susiję su bandymais kompensuoti dėl nacionalinių administracijų kaltės prarastą laiką. Procedūros taikymas skubos tvarka laikytas pateisinamu 49 atvejais (žr. 11.7 priedą).

2.3. Veiksmai, kurių imtasi sulaukus Komisijos reakcijų

Tai yra pagrindinis rodiklis vertinant valstybių narių pasiryžimą vykdyti savo įsipareigojimus pagal procedūrą. 2002–2005 m. valstybių narių atsakymų ir išsamių Komisijos nuomonių santykis buvo patenkinamas (vidutiniškai 84,7 % per laikotarpį) ir pamažu gerėjo (nuo 78,5 % 2002 m. iki 87 % 2005 m.). Nuomonės daugiausia buvo patenkinamos (vidutiniškai 60,6 % atvejų per laikotarpį). Tam padėjo nuolatinis Komisijos ir susijusių valstybių narių dialogas,

nes daugelį atvejų buvo galima išspręsti per vienus metus nuo pranešimų apie juos pateikimo (žr. 11.8 priedą).

2.4. Dialogas su valstybėmis narėmis

Reguliarūs Komiteto susitikimai suteikė galimybę keistis nuomonėmis bendrojo intereso klausimais, taip pat dėl konkrečių procedūros aspektų. Per laikotarpį nuo 2003 m. iki įstojimo į ES, dešimt naujųjų valstybių narių dalyvavo Komiteto darbe stebėtojų teisėmis.

Diskusijose daugiausia buvo kalbama apie 2004 m. gegužės 1 d. plėtrą, galimybę įtraukti į direktyvos taikymo sritį kitas, ne informacinės visuomenės paslaugas, visuomenės galimybę susipažinti su dokumentais, susijusiais su Direktyvoje 98/34 nustatyta procedūra įsigaliojus Reglamentui (EB) Nr. 1049/2001, tyrimų poveikį projektams, apie kuriuos pranešta, ir dalinį procedūros ir kitų Bendrijoje taikomų pranešimų teikimo procedūrų sutapimą („vieno langelio“ principas).

„Kompleksiniai susitikimai“ ir seminarai taip pat buvo organizuojami valstybėse narėse, taip sudarant galimybes užmegzti tiesioginį Komisijos ir procedūroje dalyvaujančių nacionalinių institucijų dialogą. 2005 m. konferencija, kurioje dalyvavo apie 200 dalyvių iš valstybių narių ir Europos pramonės atstovų, tapo puikia galimybe sužinoti apie su procedūra susijusių šalių lūkesčius ir aptarti galimybes didinti jos veiksmingumą.

2.5. Direktyvos pažeidimai

Prieš valstybes nares pradėtos procedūros dėl pažeidimo (EB sutarties 226 straipsnis) buvo susijusios su valstybių narių nevykdomais įsipareigojimais pranešti apie techninius reglamentus jų rengimo etape, kaip nustatyta direktyvoje. Per nagrinėjamąjį laikotarpį tokių inicijuotų procedūrų nebuvo daug: trys 2002 m., trys 2003 m. dvi 2004 m. ir keturios 2005 m. Tokiomis procedūromis dėl pažeidimų buvo siekiama užtikrinti, kad valstybės narės atšauktų nacionalinius reglamentus, apie kuriuos nebuvo pateiktas pranešimas. Visos šios procedūros yra pasibaigusios.

2.6. Išvada

Per laikotarpį nuo 2002 iki 2005 m. paaiškėjo, kad procedūra yra visiškai veiksminga, skaidri ir tinkama administraciniam bendradarbiavimui. Be to, valstybės narės pateikė daug pranešimų apie techninių reglamentų projektus pagal direktyvą ir tai padeda užtikrinti teisingą Bendrijos teisės aktų taikymą įgyvendinant prevencinį požiūrį.

Siekimas sukurti bendrą tinklą ir glaudus Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimas taip pat leido užtikrinti, kad nacionaliniu mastu reguliavimo veikla būtų vykdoma nesukuriant techninių prekybos kliūčių ir kad derinimo Bendrijos mastu būtų siekiama tik tose srityse, kuriose tai iš tikrųjų reikalinga, griežtai laikantis subsidiarumo principo. Tuo pat metu tam tikrose srityse, kuriose derinimo priemonės jau taikomos, pagal procedūrą jos buvo tik sustiprintos ir papildytos.

Intensyvios pastangos užtikrinti, kad 10 šalių kandidačių, įstojusios į ES, vykdytų pagal Direktyvą numatytus įsipareigojimus, leido išsiplėtusiai vidaus rinkai veikti sklandžiai.

Taikant procedūrą prioritetinė užduotis tebėra siekimas plačiau įgyvendinti įmonių politikos nuostatas. Projektai, apie kuriuos buvo praneša, jau skelbiami elektroninėmis priemonėmis, su jais galima susipažinti nemokamai ir visomis oficialiosiomis ES kalbomis. Ir toliau bus dedamos pastangos kurti ūkio subjektams teisinį pagrindą, kuris būtų kiek galima aiškesnis ir be jokio perteklinio reglamentavimo.